

^{ELLY}Griffiths
Átkelők

^{ELELY}
Griffiths
Átkelők

Kossuth Kiadó

A fordítás alapja:
The Crossing Places: A Ruth Galloway Mystery (Book 1)
by Elly Griffiths
First published in Great Britain in 2009 by Quercus

Fordította
Svoboda Róbert

Borítóterv
Chris Covers

A felhasznált fotók forrása:
Pixabay, Unsplash, Pexels

ISBN 978-963-544-856-2

Minden jog fenntartva

Copyright © 2009 by Elly Griffiths
Hungarian edition © Kossuth Kiadó 2023
Hungarian translation © Svoboda Róbert 2023

Prológus

Kivárják az apályt, és virradatkor elindulnak.

Egész éjjel esett, így reggel az ázott talaj finoman párállik, a felszálló köd a felhők felé törekszik. Nelson odaszól Ruth-nak egy jelzés nélküli rendőrségi autóból. A vezető mellett ül, Ruth hátra száll be, mint egy utas a taxiba. Szótlanul elautóznak a parkolóig, ahonnan nem messze eredetileg megtalálták a csontokat. A Saltmarsh Roadon haladva csak a rendőrségi rádió hirtelen, ütemes recsegése és a sofőr náthás lélegzete hallatszik. Nelson hallgat. Nincs mit mondani.

Kiszállnak a kocsiból, és átvágva az eső áztatta fűvön elindulnak a láp felé. A nád susog a szélben, helyenként pocsolyákat pillantanak meg, melyek a sűrű égboltot tükrözik vissza barátságatlanul. Ruth megáll a láp szélénél, az első földbe süllyedt cölöpöt keresi, ami a kanyargó kavicsösvényt jelöli, mely átvezet az alattomos mocsaras részen, ki az árapálysíkságra. Amint megtalálja, félig elborítva a láp és a tenger kevert vízétől, elindul, vissza se néz.

Csendben átkelnek a lápon. Ahogy közelebb kerülnek a tengerhez, eloszlik a köd és a felhőkön átszüremlenek az első napsugarak. A kőkörnél, apály lévén, a homok megcsillan a kora reggeli fényben. Ruth letérdepel, ahogy Eriktől

látta annyi éven át. Régészlapátjával óvatosan felkavarja a híg sarat.

Hirtelen csend lesz, még a vízimadarak is elhallgatnak odafent. Vagy talán továbbra is ott rikoltoznak, csak a hang nem jut el a füléig. A háttérben hallja Nelson izgatott szuszogását, de Ruth furamód nyugodt. Még amikor meglátja az apró kart, rajta a keresztelőre kapott karkötővel, akkor sem érez semmit.

Előre tudta, hogy mit fog találni.

1

Felébredni olyan, mint holtunkból feltámadni. Ahogy lassan előmászunk az álomból, ahogy alakok bontakoznak ki a sötétségből, a vekker csörgése akár az ítéletnap harsonaszó. Ruth odacsap, karjával leveri az ébresztőórát a földre, ahol az könyörtelenül tovább csörög. Nyögve feltápászkodik, és felhúzza a relaxát. Odakint még teljes a sötét. Nincs ez így rendjén, gondolja magában, összerezzenve, ahogy a lába megérinti a hideg padlót. Az újkőkori ember napnyugatkor feküdt le és napkeltekor kelt. Miért gondoljuk, hogy ez a normális, ahogy mi élünk? Elaludt a kanapén az esti híradó alatt, aztán felvonszolta magát az emeletre, csak hogy álmatlanul bámulja egy krimi lapjait, rádiót hallgatott, majd vaskori temetkezési helyeket számolt, hátha attól elalszik, és most itt tart, a sötétben ébredt, hullafáradtan. Valahogy nincs ez rendben.

Leragadt szeme a zuhany alatt kinyílik a víztől, a haja a hátára tapad. Ez egyfajta kereszttség, ha úgy tetszik. Ruth szülei Újjászületett Keresztények és a Merítkezéssel Fel-nőttkeresztelkedés elkötelezett hívei (csupa nagybetűvel). Ruth látja a dolog vonzerejét, csak az az apró bökkenő nála, hogy nem hisz Istenben. De a szülei Imádkoznak Érté

(ismét csupa nagybetűvel), ami vigasz kéne legyen számára, de valahogy mégsem az.

Ruth alaposan megtörölközik, majd belebámul a párás tükörbe, amiben semmit sem lát. Tudja jól, hogy mit láthatna, és a tudat semmivel sem vigasztalóbb a szülei imáinál. Vállig érő barna haj, kék szem, világos bőr. És akárhogy is áll a mérlegre – amely jelenleg a takarítószekrénybe van száműzve –, az mindig hetvenkilenc és fél kilót mutat. Felsőhajt (nem a súlyom határozza meg, hogy ki vagyok, a „kövér” az csak egy tudatállapot), és fogkrémet nyom a fogkefére. Nagyon szép a mosolya, de most épp nem mosolyog, így ez nem elég vigasznak.

Tisztán, még nyirkos lábbal visszabotorkál a hálóba. Előadásokat tart ma, így valamivel hivatalosabban kell öltözködnie, mint általában. Fekete nadrág, fekete, bő szabású felső. Szinte oda se néz, miközben kiválasztja a ruhadarabokat. Szereti a színeket és a textúrákat, a flitter, a szalmagyöngy és a strasszkő a gyengéi. De ez nem derül ki a ruhásszekrénye látványából. Zordul sorakoznak benne a sötét nadrágok és a bő, sötét blézerek. A fenyőfa komód fiókjai fekete pulóverekkel, hosszú kardigánokkal és vastag harisnyákkal vannak tele. Régebben farmert hordott, de aztán elérte az XL-es méretet, így most már a kordbársonyt részesíti előnyben, természetesen a feketét. A farmer neki már úgymint túl fiatalos. Jövőre lesz negyven.

Most már felöltözve küszködik az apró házikó meredek lépcsőjével, ami inkább emlékeztet létrára. „Ezen sose jutok fel”, mondta az anyja az első és egyetlen látogatása alkalmával. Ki kért meg rá, mormogta Ruth halkán. A szülei a helyi panzióban szálltak meg akkor, mivel Ruth házában csak egy hálószoba van. Teljesen fölösleges volt felmenni

az emeletre, lent is van vécé, de a konyha mellett, amit az anyja nem tart higiénikusnak. A lépcső egyenesen a nappaliba vezet: simára csiszolt deszkapadló, egy kényelmes, kissé kifakult kanapé, egy nagy képernyős laptévé, és minden szabad felületen könyvek. Főleg régészeti szakirodalom, de akad krimi is, szakácskönyvek, útikönyvek, kórházi szerelmesregények. Igazán nem lehet azt mondani, hogy Ruth ízlése beszűkülte. Különösen szereti a balettről és a lovaglásról szóló gyerekkönyveket, noha egyiket sem próbálta soha.

A konyhában alig fér el a hűtő és a tűzhely, de Ruth, szakácskönyvek ide vagy oda, ritkán főz. Most felkattintja a vízforralót, és kenyeret helyez a pirítóba, majd bekapcsolja a rádiót, és gyakorlott mozdulattal a BBC kulturális adójára állítja. Aztán összeszedi a jegyzeteit az előadásokhoz, és leül az ablak mellé. Ez a kedvenc helye. Rálátni a kertre, a szélfúttá fűvön és a rozzant kék kerítésen túl csak a nagy semmi van. Sok-sok mérföldnyi lópálya, helyenként satnya rekettyebokrokkal és egymást keresztező keskeny, ám veszélyes vízfolyásokkal. Ebben az évszakban néha vadludakat is láthat az ember, ahogy nagy rajokban átszelik az égboltot, a tollaik rózsaszínné válnak a felkelő nap sugaraiiban. De ma, ezen a szürke, télies reggelen sehol egy élőlény, amerre a szem ellát. Minden fakó, a szürkészöld szürkésfehérbe megy át, ahol a lópálya az égbolttal találkozik. A messzeségben ott a tenger, egy sötétebb szürke vonal, a hullámokon sirályok lovagolnak. Teljességgel kietlen táj, és Ruthnak fogalma sincs, hogy miért imádja ennyire.

Megeszi a pirítóst és megissza a teáját (jobban szereti a kávé, de inkább az egyetemen iszik majd egy rendes eszpresszót). Közben átlapozza az előadásjegyzeteit, az

eredetileg gépelt oldalakat mára széljegyzetek sokasága borította be, mind különböző színű tollal. „A nemi szerepek és az őskori technológia”, „Múlkincsek feltárása”, „Élet és halál a mezolitikumban”, „Az állati csontok szerepe az ásatásokon”. Bár még csak november eleje van, az őszi szorgalmi időszak hamarosan véget ér, már csak ezen a héten tart előadásokat. Röviden felidézi magában a diákjai ábrázatát: lelkiismeretes, szorgalmas, kissé buta arcok. Manapság már csak a posztgraduális képzésen tanít, és meglehetősen hiányolja az egyetemisták laza, olykor másnapos humorát. A hallgatói annyira lelkesek, képesek az előadások után feltartani, hogy a lindow-i férfiről és a boxgrove-i emberről faggassák, meg arról, hogy a nőknek valóban jutott-e számottevő szerep az őskori társadalomban. Ilyenkor legszívesebben elordítaná magát, hogy nézzetek körül, még ebben a társadalomban sem jut nekünk mindig számottevő szerep. Miből gondoljátok, hogy egy csapat nyögésekkel kommunikáló vadászó-gyűjtögető sokkal felvilágosultabb lett volna nálunk?

A rádióból a *Napi gondolat* beszüremlik a tudatába, emlékeztetve, hogy ideje indulnia. „Bizonyos értelemben Isten olyan, mint egy iPod...” A tényért és a csészét a mosogatóba teszi, majd letesz némi eledelt a macskáinak, Szikrának és Kovának. Közben válaszol a fejében mindig jelen lévő, cinikus kérdezőnek. „Oké, egyedülálló, túlsúlyos nő vagyok, egyedül élek, és macskáim vannak. Miért olyan nagy dolog ez? Rendben, néha tényleg szoktam beszélni hozzájuk, de nem képzelem azt, hogy válaszolnak, és nem teszek úgy, mintha többet jelentenék számukra egy kapóra jött ételadagolónál.” Pont a végszóra Kova, a jókora vörös

kandúr bepréseli magát a macskaajtón, és rászzegezi arany-színű szemét, még csak nem is pislog.

„Szerepel-e Isten a »legutóbb lejátszott« listánkon, vagy néha meg kell nyomnunk a »véletlenszerű lejátszás« gombot?»

Ruth megsimogatja Kovát, és visszamegy a nappaliba, hogy eltegye a papírjait a hátizsákjába. A nyaka köré csavarja a piros sálát (ez az egyetlen színes dolog, amit megenged magának: sálát még a kövérek is vehetnek maguknak), majd felveszi az anorákját. Aztán lekapcsolja a villanyt és elhagyja a házat.

Ruthé mellett még két hasonló házikó sorakozik a Szikesláp szélén. Az egyiket a madárrezervátum gondnoka lakja, a másikba víkendezni jár egy család, főleg nyáron, idegesítő grillpartikat rendeznek, és úgy parkolják le a négykerék-meghajtású terepjárójukat, hogy az kitarolja Ruth elől a kilátást. Tavasszal és ősszel az utat sűrűn elönti a víz, tél közepére pedig gyakran járhatatlan. „Miért nem laksz valami könnyebben megközelíthető helyen?“, kérdezik a kollégái. „Vannak ragyogó ingatlanok King’s Lynnben, vagy még Blakeney-ben is, ha természetközeli helyen szeretnél élni.” Ruth még magának sem tudja megmagyarázni, hogy miért vonzódik ennyire egy Dél-Londonban született és nevelkedett lány ezekhez a barátságatlan lápokhoz, ezekhez a kietlen lapályokhoz, ehhez a magányos, könnyörtelen kilátáshoz. Kutatás kapcsán járt először a Szikeslápon, de maga sem tudja, hogy miért marad, az ellenző hangok ellenére sem. „Hozzászoktam”, mindig csak ennyit mond. „Különben is, a macskák utálnak költözni.” És jót nevetnek. Szegény Ruth, elkötelezte magát a macskái mellett,

persze gyerekpótlékok, kár érte, hogy nincs férjénél, igazán csinos, amikor mosolyog.

Ma viszont tiszta az út, csak az állandó szél fúj vékony sóréteget a szélvédőre. Önkéntelen mozdulattal nyomja meg az ablakmosó gombját, lassan átdöcög a marharácson és végigmegy a faluba vezető kanyargó úton. Nyáron az út menti fák lombja összeér, rejtélyes zöld alagutat alkotva. De ma a fák kopár csontvázak, csupasz karjaikat az égre emelik. Ruth a megfontoltnál kissé gyorsabban vezet, elhalad a falut alkotó négy lakóház és a bedeszkázott ablakú kocsmá mellett, és lekanyarodik King's Lynn felé. Az első előadása tízkor kezdődik. Még bőven van ideje.

Ruth az Észak-norfolki Egyetemen dolgozik, egy nem túl patinás intézményben King's Lynn mellett. Régészetet tanít, ami új tantárgy, a szakterülete az igazságügyi régészet, ami még annál is újabb. Phil, a tanszékvezető, gyakran süti el azt a tréfát, mely szerint a régészetben nincs semmi új, amin Ruth mindig kötelességtudóan mosolyog, ahogy a többi hasonlóan is: „A régészet hivatás.” „A régészetben nem számít a kor.” Ruth különösen a csontok iránt érdeklődik. „Csontváz a bokorban: mi az? A tavalyi bújóska győztese.” Az összes ilyen viccet hallotta már, de még mindig tud rajtuk nevetni. Tavaly a diákjaitól ajándékba kapott egy kartonból kivágott, életnagyságú dr. Bones-figurát a *Star Trekből*. A lépcső tetején áll, onnan riogatja a macskákat.

A rádióban valaki a halál utáni életről beszél. Miért érezzük szükségét a mennyországnak? Annak a jele volna, hogy valóban létezik ilyesmi, vagy csak nagyon szeretnénk, ha így lenne? Ruth szülei úgy beszélnek a Mennyről, mint egy számukra nagyon is ismerős helyről, mintha egy koz-

mikus bevásárlóközpont lenne, ahol ismerik majd a járást, ingyen jegyük van a P+R parkolóba, és ahol Ruth örök időkre a mélygarázsban fog búslakodni, míg Újjá Nem Születik. Ruthnak jobban tetszik a katolikus mennyország, ahogy diákkorából emlékszik rá, amikor Olaszországban és Spanyolországban járt. Hatalmas, gomolyfelhős égbolt, tömjénfüst, sötétség és misztérium. Ruth szeret mindent, ami hatalmas: John Martin romantikus festményeit, a Vatikánt, Norfolk égboltját. Mindegy is, gondolja egykedvűen, ahogy bekanyarodik az egyetem területére.

Az egyetem hosszúkás, alacsony épületeit üvegfolysók kötik össze. Az ilyen sűrű reggeleken, mint ez a mai, hívogató aransárga fény vetül a parkolóhelyek tömkelegére, egy sor alacsony lámpa világítja meg a Régészeti és a Természettudományi Tanszék épületéhez vezető utat. Közelebről nézve már kevésbé lenyűgöző. Az alig tízéves épület betonhomlokzatán repedések kezdenek megjelenni, graffitik borítják a falakat, és az alacsony lámpák jó egyharmada nem működik. De Ruth ezt alig veszi észre, miközben beparkol a szokásos helyére, majd kihúzza a kocsiból nehéz hátizsákját. Nehéz, mert csontokkal van megpakolva.

Miközben az irodája felé tart a dohos lépcsőkön, az első előadásán gondolkodik: Az ásatások alapelvei. Annak ellenére, hogy diákjai posztgraduális hallgatók, sokuknak nagyon kevés vagy semmi személyes tapasztalata sincs a régészeti terepmunkáról. Sokan a tengerentúlról jöttek (az egyetemnek szüksége van a tandíjukra), és a fagyott kelet-angliai talaj meglehetősen kultúrsökként éri majd őket. Ezért is fognak csak áprilisban részt venni az első hivatalos ásatásukon.

Ahogy a folyosón állva a belépőkártyája után kutat, felfigyel rá, hogy ketten közelednek felé. Az egyikük Phil, a tanszékvezető, a másik ismeretlen. Magas és sötét ábrázatú, őszülő haja nagyon rövidre nyírva, valamiféle keménység érődik rajta, valami veszélyes, amin igyekszik uralkodni. Ezek alapján Ruth úgy gondolja, biztosan nem hallgató és valószínűleg nem is kolléga. Félrehúzódik, hogy el tudjanak menni mellette, de meglepetésére Phil megáll előtte, és rosszul leplezett izgalommal vegyes komoly hangon szólítja meg.

– Ruth, az úr téged keres.

Akkor ezek szerint mégis hallgató? Ruth már majdnem magára ölti üdvözlő mosolyát, de az az arcára fagy, amikor Phil így folytatja:

– Ő Harry Nelson nyomozó főfelügyelő. Egy gyilkossággal kapcsolatban akar beszélni veled.